

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Binali YILDIRIM tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Aylin NAZLIKA
Ankara Milletvekili

Tarihi eserlere verilen değer ülkelerin gelişmişlik düzeyini gösterdiği gibi çağdaşlığın da önemli ölçütlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Topraklarımız üzerindeki kültürel miras, hangi tarihte kimler tarafından bırakılmış olursa olsun insanlığın ortak değerleridir. Bu eserleri korumak bir vatandaşlık görevi olduğu kadar kamunun da görevleri arasındadır.

Kentleri kent yapan, tarihi değerleri, doğal ve kültürel varlıklarıdır. Bu değerler kente kimliğini oluşturur. Kentler sadece bir yerleşim alanı değildir, yaşayan varlıklardır. İnsanlığın geçmişten geleceğe öyküleri, gelecek nesillere bırakılacak en büyük mirastır. O nedenle Dünyanın önemli kentleri ve Başkentlerinde kentlerin tarihi, doğal ve kültürel dokusu korunur. Kentler korunan bu değerler etrafında gelişir, yenilenir.

Kültür devrimini tamamlayamamış toplumlarda, çağdışı yöntemlerle yönetilen şehirlerde tarihi ve kültürel kimlikler hızlı bir şekilde yok edildiği görülür. Kentler bir yaşam alanı olmaktan çok, bir marka ve ticari meta olarak algılanır. Bu tür kentlerde her alan rant üzerinde şekillenir. Başkent Ankara'nın son yirmi yılı bu anlayışın en Çarpıcı örneklerinden biridir. Başkent Ankara'da özellikle Cumhuriyetin ilk yıllarında inşa edilen, Cumhuriyetin izlerini taşıyan yapılar birer birer yıkılmaktadır. Ankara'nın zengin tarihi mirası yerine konulamaz şekilde yok edilmektedir.

Dünya kültür mirası ve ülkemizin önemli tarihi eserlerinden biri de Başkent Ankara'da bulunan Augustus tapınağıdır. Söz konusu tapınak Ulus'ta, Hacı Bayram Câmii bitişiğinde yer almaktadır. M.Ö. 25 yılından sonra, Frigya Tanrısı Men adına yapılmış olan tapınak zamanla yıkılmıştır. Bugün kalıntıları bulunan tapınak ise son Galat hükümdarı Amintos'un oğlu kral Pilamenes tarafından Roma İmparatoru Augustus adına bir bağlılık nişanesi olmak üzere yaptırılmıştır. Bizanslılar zamanında çeşitli eklemeler yapıp, pencereler açılarak kilise haline getirilmiştir.

Tapınak 1555 yılında İmparator Ferdinand'ın yolladığı Hollandalı Busbecque tarafından bulunmuştur. 1930 yılında Dr. Hamit Zübeyr Koşay tarafından gerçekleştirilen kazılarda, tapınağın tüm mimari yapısı ortaya çıkarılmıştır.

Aslı Roma tapınağında bulunan ve Augustus'un başardığı işleri gösteren Latince ve Yunanca dilleri ile yazılmış vasiyetnamesi (Res Gestae Divi Augusti) bir yazıt ile bu tapınağın türbeye bitişik duvarına konulmuştur.

Taşıdığı özellikler nedeniyle 2002 yılında Dünya Anıtları Vakfı tarafından dünyada korunması gereken 100 anıt arasına alınmıştır. Bir taraftan ülkemizden yurt

dışına kaçırılmış olan tarihi eserleri tekrar yurda getirmek için yoğun çaba harcanırken diğer taraftan da bazı çağdışı zihniyetlerin ülkemizde bulunan tarihi eserleri tahrip etmesi büyük çelişkidir.

Ankara'nın tarihi merkezi Ulus'ta bulunan Milattan önce 25-20 yıllarında yaptırıldığı bilinen Augustus Tapınağı'nın hemen yanında yer alan tarihi duvar ve sütunların "İnsanların kafasına düşüyor" gibi dayanaktan yoksun saçma bir gerekçe ile yıkılması bunu örneklerinden biridir. Ankara, Hacıbayram Camisi ile yan yana olan Augustus Tapınağı'nın bulunduğu bölgeye iş makineleri girilerek tarihi kalıntıların tahrip edildiği ortaya çıkmıştır. Üçüncü Dünya ülkelerinde bile görülmeyen bu olay Ankara büyükşehir belediyesinin, hukuk tanımaz, tarih tanımaz anlayışının son örneği olmuştur.

Bu bağlamda;

- 1- Söz konusu alanda çalışma yapılacağına dair ilgili kuurm ve kurullardan görüş vev izin alınmış mıdır?
- 2- Bu çalışmalar için ilgili hangi kurum ve kurullardan izin alınmıştır? Bu izinlerin tarihi ve kapsamı nedir? Yapılan çalışmalar ilgili kurum ve kurullarca nasıl denetlenmektedir?
- 3- Söz konusu alanda meydana gelen ve geri dönüşü mümkün olmayan tahribatların sorumlusu kimdir?
- 4- Bu duruma Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu müdürlüğü neden müdahale etmemiştir?
- 5- İslamiyet öncesi tarihi eserlerin yok edilmeye çalışılması Ankara Büyükşehir Belediyesinin bilinçli bir uygulaması mıdır?
- 6- Daha öncede Hitit Güneşi Heykeli'ni kaldırmaya çalışan ancak başarılı olamayan büyükşehir belediyesinin daha öncede Augutus tapınağına zarar verdiği bilinmektedir. Adım adım Augustus Tapınağı yok mu edilmeye çalışılmaktadır?
- 7- Tarihsel ve kültürel değerleri yok sayan bir anlayışın ülkemizin uluslararası düzeydeki saygınlığına büyük zarar verdiği görülmektedir. Bu anlayışın neticesinde ortaya çıkan durumun yurtdışında bulunan ve ülkemize geri getirilmek için büyük çaba sarf edilen tarihi eserlerin iadesinde olumsuz bir etki yaratmayacak mıdır?
- 8- Ulus'ta daha önce inşa edilen Ulus Şehir Çarşısı'nın altında hangi tarihi kalıntılar yer almaktadır? Yapımına hangi kurul tarafından izin verilmiştir? Şu anda burada bulunan iş merkezi hangi firmaya aittir? Sahibi kimdir?